

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistallenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Saarinen, K. & Lähteenmäki, E. 2017. Kielikylpylä-projektissa opitaan viestintätaitoja työelämäympäristössä. Teoksessa TAMK-konferenssi - TAMK Conference 2017. Learning and working together. Tampere: Tampereen ammattikorkeakoulu, Tampereen ammattikorkeakoulun julkaisuja, 60-65.

DOI / URL: <http://julkaisut.tamk.fi/PDF-tiedostot-web/Muut/TAMK-Conference2017.pdf>

7. KIELIKYLPYLÄ-PROJEKTISSA OPITAAN VIESTINTÄTAITOJA TYÖELÄMÄYMPÄRISTÖSSÄ

Tiivistelmä

SOSIONOMIOPISKELIJOIDEN KIELIKYLPYLÄ-PROJEKTISSA opiskelijat suunnittelivat ja toteuttivat lapsiryhmille toimintatuokion autenttisessa päiväkotiympäristössä. Tavoitteena oli sisällyttää toimintatuokioon helppoja englannin kielen sanoja, liikuntaa ja digitaalisten välineiden käyttöä. Projektin oli kahden eri opintojakson – English for Social Services ja Kirjoitusviestintä – yhteinen. Tavoitteena oli oppia viestintätaitojen lisäksi työelämässä tarvittavia yhteistyö- ja projektitaitoja. Toimintatuokiota toteutettiin onnistuneesti marraskuussa 2016. Projektia on tarkoitus kehittää vapaasti valittavaksi opintojaksoksi opiskelijoilta saadun palautteen mukaisesti.

Projektin lähtökohdat

Osallistuimme kevättalvella 2016 Tampereen yliopiston Kieli-keskuksen järjestämään tilaisuuteen, jonka keskeisenä sisältönä oli kieli- ja viestintäopintojen integroiminen substanssiaineisiin. Tästä saimme idean yhdistää osan englannin kielen ja suomen kielen ja viestinnän opintojaksoista ryhmille yhteiseksi työelä-
mälähtöiseksi projektikokonaisuudeksi. Ammattikorkeakoulun kielenopetuksessa kieltä ja ammattialan sisältöjä ei eroteta toisistaan, joten opetusta pyritään suunnittelemaan mahdollisuuksien mukaan niin, että rikotaan perinteisiä oppiainerajoja ja oppimisympäristönä hyödynnetään autenttisia työelämätilanteita. Sosio-

nomikoulutuksen opetussuunnitelman (ops) mukaan merkittävä osa koulutuksesta tulisi toteuttaa aidoissa työelämän oppimisympäristöissä.

Olemassa olevien verkostojen vuoksi projekti valikoitui toteutettavaksi päiväkotiympäristössä Ylöjärvellä. Projektissa oli mukana kaksi päiväkotia, Mikkolan ja Saurion päiväkodit, joilla on yhteinen päiväkodin johtaja. Yhteistyöllä Ylöjärven varhaiskasvatuksen kanssa toteutettiin myös ammattikorkeakoulun tehtävää olla mukana alueellisen työelämän kehittämisessä (Ammattikorkeakoulujen tutkimus- ja kehitystyö 2016).

Lisääntyneen maahanmuuton seurauksena monikulttuuristen lasten määrä päiväkotiryhmissä on lisääntynyt. On tärkeää, että tulevilla lastentarhanopettajilla on kyky kohdata monikulttuurisuutta ja luoda lapsiryhmiin ilmapiiri, joka tukee niin lasten, huoltajien kuin muun henkilökunnankin avointa suhtautumista erilaisiin kieliin ja kulttuureihin kohtaan. Lisääntynyt maahanmuutto näkyy myös Ylöjärvellä: yhteistyöpäiväkodeissämme on useita eri kulttuuritaustoista tulevia lapsia. Englannin kieli on monille lapsille jo ennestään jossain määrin tuttu joko median kautta tai lingua franca -kielenä. Niinpä englannin kielen sanojen omaksuminen oli luonteva vaihtoehto projektin kohteeksi.

Ylöjärven kaupungin tiedotuslehden mukaan Ylöjärvellä on käynnistetty ns. DigiYlöjärvi-toiminta, jonka tarkoituksena on sähköisten palveluiden ideointi ja toteutus ruohonjuuritasolla. Ylöjärven varhaiskasvatuksen digitalisoinnin todetaan olevan jo hyvässä vauhdissa. Varhaiskasvatuksen suunnittelija Merja Hietikon mukaan tablettitietokoneen käyttö on esikouluryhmissä jo arkipäivää. (Viljanen 2016, 3.) TAMKissa halusimme huomioida kaupunkien digiloikkapyrkimyksen ja ottaa tietotekniikan yhdeksi kolmesta projektiin sisällytettävästä elementistä.

Viime aikoina mediassa on ollut paljon esillä lasten liikkumisen merkittävä väheneminen aikaisempiin vuosikymmeniin nähden. Opetus- ja kulttuuriministeriö on 7.11.2016 päivitettyssä dokumentissaan suosittanut, että alle kahdeksanvuotiaiden lasten tulisi liikkua vähintään kolme tuntia päivässä. Tutkimukset ovat osoittaneet, että liikunta vaikuttaa lapsen kehitykseen monella tavalla: se tukee lapsen fyysistä, kognitiivista, psyykkistä, emotionaalista ja sosiaalista kehittymistä (Iloa, leikkiä ja yhdessä... 2016).

Kielikylpylän toteutuminen

Kielikylpylä-projektissa sosionomiopiskelijat saivat tehtäväkseen ideoida ja toteuttaa päiväkotilapsille liikunnallinen toimintatuokio, jossa lapset tutustutettiin englannin kielen sanoihin ja hyödynnettiin digitaalisia välineitä. Projektin toteuttivat English for Social Services -opintojaksoa suorittavat monimuoto-opiskelijat ja Kirjoitusviestintä-opintojaksoa suorittavat päätoimiset tutkinto-opiskelijat. Kahden toteutuksen opiskelijoista muodostettiin kymmenen opiskelijan projektiryhmiä siten, että projektiryhmään kuului opiskelijoita sekä englannin että kirjoitusviestinnän toteutuksilta. Me opettajat muodostimme projektiryhmät, ja ryhmien tehtäväksi jäi laatia työskentelysuunnitelma toimintatuokion toteuttamiseksi päiväkodissa. Opiskelijat vastasivat myös kaikesta yhteydenpidosta päiväkoteihin ja muihin sidosryhmiin. Aikatauluhaasteiden vuoksi opiskelijoiden keskinäinen yhteydenpito ja toiminnan suunnittelu tapahtuivat pääsääntöisesti Facebookin ja WhatsAppin välityksellä.

Syksyn aikana tehty suunnitelma huipentui toimintatuokioiden toteutukseen marraskuussa 2016. Projektiryhmät valitsivat kukin oman teemansa, johon perustivat suunnittelemansa toimintatuokion. Teemoiksi valikoituivat värit, eläimet, tervehdyssanat,

hedelmät ja perheenjäsenet. Opiskelijat olivat etsineet teeman mukaisen englanninkielisen lorun, runon, laulun tai sadun, jonka juonta tai etenemistä toimintatuokio noudatti. Lapset lauloivat tai toistivat englannin kielen sanoja ja liikkuiivat esim. pupuina loikkien tai lintuina lentäen. Ryhmät hyödynsivät digitaalisia välineitä eri tavoin, esim. tablettia hyödynnettiin eläinaiheisen pelin pelaamiseen ja kannettavaa tietokonetta hedelmäaiheisten kuvien katselamiseen. Musiikin käyttämisestä ja videotallenteiden näyttämisestä luovuttiin tietyissä ryhmissä perheiden uskonnollisen vakaumuksen vuoksi.

Opiskelijoiden kokemuksia Kielikylpylästä

Opiskelijat kohtasivat projektin eri vaiheissa erilaisia haasteita, mutta pääsääntöisesti kokonaisvaikutelma projektin hyödyistä oli kuitenkin myönteinen. Alussa vaikeuksia aiheutti ennen muuta ryhmäytyminen, koska kasvokkaista suunnitteluaikaa oli haasteellista löytää. Vähitellen ryhmät alkoivat kuitenkin löytää niille sopivia toimintatapoja ja päästä yhteisymmärrykseen työnjaosta. Projektin päätyttyä opiskelijat raportoivat oivaltaneensa, että myös työelämän tilanteissa on kyettävä joustamaan ja sietämään epävarmuutta.

Ryhmät joutuivat muuttamaan suunnitelmiaan esim. käytössä olevien tilojen ja välineiden sekä lapsiryhmän koon ja lasten kulttuurisen taustan mukaan. Digitaalisten välineiden vähäisyys tai jopa puuttuminen tuli opiskelijoille yllätyksenä. Vaikka kunnissa pyritään digiloikkaan, välineiden puute ei ainakaan vielä tällä hetkellä edesauta loikkaamista. Opiskelijat joutuivatkin tuomaan toimintatuokioihin omia laitteitaan tai lainaamaan niitä koululta.

Kielikylpylän kehittäminen

Kielikylpylä-projekti osoittautui jatkokehittämisen arvoiseksi. Opiskelijoilta saadun palautteen perusteella vaikuttaa siltä, että projekti olisi helpompi ja toimivampi toteuttaa erillisenä valinnaisena opintojaksona. Vapaavalintainen opintojakso mahdollistaisi sen, että nimenomaan varhaiskasvatuksesta kiinnostuneet opiskelijat voisivat syventää osaamistaan autenttisessa päiväkotiympäristössä.

Projektiä olisi jatkossa tarkoituksenmukaista tarjota muillekin kuin pelkästään sosionomiopiskelijalle. Moniammatillisen opiskelijajoukon myötä toimintatuokioiden toteutukset monipuolistuisivat. Fysioterapiaopiskelijat voisivat tuoda mukanaan liikumiseen ja ohjaamiseen liittyvää osaamista ja tietojenkäsittelyn opiskelijat puolestaan digitaalisten laitteiden ja erilaisten päiväkotiympäristöön sopivien sovellusten asiantuntemusta. Kielikylpylän mukaisesti mallinnettua toimintaa voisi soveltaa myös muissa ryhmissä, esim. vanhusten ja vammaisten parissa, lasten iltapäiväkerhoissa ja maahanmuuttajatoiminnassa.

Opintojaksoa voisi nyt Tampere3:n valmisteluvaiheessa tarjota ristiinopiskelumahdollisuutena myös Tampereen yliopiston ja Tampereen teknillisen yliopiston opiskelijoille. Tampere3:n toteutuessa toivomme, että valinnainen opintojakso voisi vakiinnuttaa paikkansa. Opintojakso tarjoaisi mahdollisuuden sosiaalistua monialaisesti toiminnan kautta ja luoda yhteistä ymmärrystä toiminta- ja viestintätavoista erilaisissa sosiaalialan konteksteissa. Jatkossa tavoitteena on laajentaa yhteistyöverkostoa Kielikylpylätoiminnan monipuolistamiseksi Tampereella ja ympäryskunnissa.

Lähteet

AMMATTIKORKEAKOULUJEN TUTKIMUS- JA KEHITYSTYÖ. 2016. Opetus- ja kulttuuriministeriö. Luettu 20.12.2016. http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/ammattikorkeakoulutus/tutkimus-ja_kehitystyo/?lang=fi

Iloa, leikkiä ja yhdessä tekemistä – Varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositukset. 2016. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 21: 2016. Luettu 20.12.2016. http://www.minedu.fi/OPM/Julkaisut/2016/Iloa_leikkia.html OPS. 2016. TAMK. Sosionomikoulutus. Luettu 20.12.2016. <http://opinto-opas-ops.tamk.fi/index.php/fi/167/fi/49596/16SO/year/2016>

VILJANEN, S. 2016. Ideat lentoon! DigiYlöjärvi kasvaa sisältäpäin. Ylöjärvi 7.9.2016. Ylöjärven kaupungin tiedotuslehti, 3.

